

OČEKIVANJA I IZAZOVI PRILIKOM ZAŠTITE TRADICIONALNIH POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA

Patricija Hegedušić
Ministarstvo poljoprivrede

Parmigiano
Reggiano

Francuski
krumpiriči
(French
fries)

Baranjski
kulen

Poljički
soparnik

Feta

EU POLITIKA KVALITETE – ZAŠTITA TRADICIONALNIH PROIZVODA

Ciljevi:

- zaštititi proizvođače tradicionalnih proizvoda od nelojalne konkurencije i zlouporabe ugleda proizvoda
- pružiti proizvođačima alat za bolje prepoznavanje proizvoda sa posebnim karakteristikama na tržištu i njihovu promociju
- osigurati pravednu dobit proizvođačima tradicionalnih proizvoda

ZOI, ZOZP, ZTS - alat za bolju konkurentnost proizvoda!

EU OZNAKE IZ SUSTAVA KVALITETE za poljoprivredne i prehrambene proizvode

ZOI, ZOZP

zemljopisne oznake

- poveznica kvalitete proizvoda i prirodnih i/ili ljudskih čimbenika odr. zemljopisnog područja

ZTS

- proizvodi proizvedeni po tradicionalnoj recepturi, tradicionalnim postupcima i metodama proizvodnje ili korištenjem tradicionalnih sastojaka

OSNOVNA OBILJEŽJA SUSTAVA

- sustav **uspostavljen na razini EU** – pravni okvir kroz **uredbe**
- **dobrovoljan** sustav
- **pravna zaštita** naziva proizvoda- oblik intelektualnog vlasništva
- zaštita važeća **na području cijele EU**
- **certificirani sustav**- kontrola prije stavljanja proizvoda na tržište
- **službene kontrole**- kontrola na tržištu
- **prekršajne odredbe** za zlouporabu
- vremenski **neograničena zaštita**

ZNAČAJ ZA POTROŠAČA

- **autentičnost** proizvoda
- **lokalno podrijetlo** proizvoda
- provjerena i priznata **kvaliteta** proizvoda
- **kontinuirani nadzor** nad proizvodnjom i na tržištu

PREDNOSTI ZA PROIZVOĐAČE

- **naziv proizvoda** (npr. *Dalmatinski pršut* ili *Feta*)– samo za označavanje proizvoda proizvedenih u skladu sa Specifikacijom
- naziv nije rezerviran za jednog proizvođača- **svi proizvođači koji proizvode sukladno Specifikaciji** mogu ga koristiti
- **zakonska zaštita** od strane nadležnih tijela- zaštita **na području cijele EU**
- oznaka- **informacija potrošaču**
- **dodana vrijednost proizvoda**- **postizanje bolje cijene** (2.23 puta veća cijena u odnosu na proizvod bez oznake)

Čak i kada ne razumijemo osnovne informacije, oznaka nam jamči kvalitetu i poznato podrijetlo

Nakon korčulanskoga i šoltanskoga, još je jedno hrvatsko maslinovo ulje dobilo europsku zaštitu – ono od autohtonih maslina s otoka Krka.

Maslinici su ovih dana puni berača, urod je rekordan, a kakvoća ulja, kažu u krčkim uljarama, bit će prvorazredna.

Ovo je ulje sve traženije na europskim stolovima – i baš zbog zaštite izvornosti za cijenu se ne pita.

“U škarpama iskusnog maslinara Gorana Marevića rodile su plominke, rošulje i drobnice kao nikad. Sve su to autohtone sorte maslina koje stoljećima rastu na Krku. Zbog krševitog, nepristupačnog terena nije ih lako brati. Zato gledamo da dođemo u pravo vrijeme, no imamo masline koje su po sortama malo ispod zriobe, ali sve su druge idealne pa kad se to spoji, ulje je fantastično”, kaže Goran Marević, maslinar s Krka.

Uz to toliko osebujno i kvalitetno da je bez teškoća zadovoljilo zahtjevna europska mjerila. Pravi je to vjetar u leđa krčkim maslinarima čije je ulje, baš zbog zaštite izvornosti, preko noći postalo pravi hit na tržištu.

Mnogi su maslinari već puno puta dobili poziv od ljudi iz Europske unije koji su već unaprijed naručili ulje koje će se proizvesti ovdje. Pa je pred vratima otočnih uljara nezapamćena gužva. Na dan se ovdje ubere i preradi više od stotinu tona ploda.

Ove godine maslina ne da je rodila, nego je prerodila i sad su se svi dali u akciju, a uljare na otoku Krku ne mogu preraditi koliko maslinari na dan mogu ubrati. No, trud nije uzaludan.

Ove će godine na otoku Krku biti ubrano više od 1500 tona maslina, a to znači najmanje 1500 hektolitara vrhunskoga maslinova ulja. I to s europskom oznakom izvornosti koja mu odmah diže cijenu. A ona za litru ovakvog tekućeg zlata, kažu na Krku, neće biti ispod 200 kuna.

(vijesti.hr, 11.10.)

ZAŠTITA

- zaštita **naziva**, a ne proizvoda
- zaštita od bilo kakvog **izravnog ili neizravnog komercijalnog korištenja naziva**, bilo kakve **zlouporabe, oponašanja ili podsjećanja**, ili bilo koje druge prakse koja može potrošača dovesti u zabludu u vezi proizvoda
- prijelazna nacionalna zaštita / zaštita na području cijele EU

ZAŠTITA TRADICIONALNIH PROIZVODA ZOI/ ZOZP/ ZTS- NA POČETKU..

RAZMISLITI

- zašto zaštititi?
- od koga zaštititi?
- koliko je zainteresiranih proizvođača?
- da li je ekonomski isplativo?
- Zaštita - kraj ili početak?

PROMJENA U POSLOVANJU

- specifikacija proizvoda
- certifikacija
- označavanje

Varaždinsko zelje

ZAŠTITA TRADICIONALNIH PROIZVODA ZOI/ ZOZP/ ZTS- loše odluke dovode do...

- zaštita proizvoda sa malim brojem proizvođača ili čak bez proizvođača
- nemogućnost ispunjavanja uvjeta iz specifikacije proizvoda
- gubitak interesa za proizvodnju zaštićenog proizvoda
- nemogućnost ostvarivanja veće dobiti
- nestanak zaštićenog naziva
- crno tržište

ZAŠTITA TRADICIONALNIH PROIZVODA ZOI/ ZOZP/ ZTS- promišljene odluke rezultiraju...

- bolja pozicioniranost malih proizvođača nudeći tradicionalni proizvod provjerene kvalitete i podrijetla - **KONKURENTNOST**
- očuvanje gastronomskog nasljeđa i lokalnog identiteta
- razvoj gastro turizma
- ugled proizvoda izvan granica
- veća cijena- povećana dobit
- očuvanje postojećih i stvaranje novih radnih mjesta
- održivost ruralnog razvoja

Poljički soparnik / Poljički zeljanik / Poljički uljenjak

Što kažu proizvođači...

- 80 % proizvođača od početka je bilo uključeno u postupak zaštite naziva proizvoda
- 56 % proizvođača izjavilo je da im certifikacija predstavlja veliki trošak u poslovanju
- 76 % proizvođača samostalno pokriva trošak certifikacije

Što kažu proizvođači...

- (samo) 62 % proizvođača certificira ukupnu proizvedenu količinu proizvoda

Razlozi:

- trošak certifikacije
- loša godina u proizvodnji
- loša kvaliteta sirovine
- nedostatna količina propisane sirovine (npr. sorte maslina)

Što kažu proizvođači...

- 68 % proizvođača izjavilo je da je porasla potražnja za njihovim proizvodom od kada su korisnici oznake
- (samo) 20 % proizvođača povećalo je cijenu proizvoda od kada su korisnici oznake!
- Svi proizvođači prodaju cjelokupnu certificiranu količinu proizvoda
- 94% proizvođača smatra da je proizvod označen EU simbolom prepoznatljiv na tržištu, a njih 98% prepoznaje i druge proizvode označene EU simbolom

Što kažu proizvođači...

- 10 % smatra druge certificirane proizvođače istog proizvoda konkurencijom

Razlozi:

- male količine proizvoda
- specifičnost proizvoda

- 96 % proizvođača smatra da bi više proizvođača istog proizvoda osiguralo širu prepoznatljivost proizvoda i veće tržište
- 74 % proizvođača smatra boljim imati veći broj zaštićenih proizvoda sa manjim brojem proizvođača u odnosu na manji broj zaštićenih proizvoda sa većim brojem proizvođača

Što kažu proizvođači...

- 92% proizvođača smatra ovaj sustav zaštite korisnim
- iako 78% proizvođača zna gdje može prijaviti zlouporabu naziva, 90% ih to nikada nije napravilo

ZAŠTITA TRADICIONALNIH PROIZVODA ZOI/ ZOZP/ ZTS- IZAZOVI

- financiranje certifikacije
- definiranje veće cijene proizvoda
- povećanje potražnje
- borba protiv nelojalne konkurencija
- informiranje potrošača
- promocija proizvoda

Međimursko meso 'z tiblice

HRVATSKI ZAŠTIĆENI PROIZVODI

Korčulansko maslinovo ulje

Lički krumpir

Republika Hrvatska- status u DOOR u (23 registrirana)

European Commission

AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT

DOOR

European Commission > Agriculture and Rural Development > Agriculture and food > DOOR > Browse

- Latest **registered** designations
- Latest **published** designations
- Latest **applied** designations

10 rows view 1 - 16 from 23 rows 1 2

Dossier Number	Country	Name	App Type	Date	Status	.xls
	HR - Croatia	[ALL Product Classes]		Registered	search showAll
HR/PGI/0005/02315	Croatia	Zagorski mlinci	PGI	25/06/2019	Registered	
HR/PDO/0005/02178	Croatia	Paška sol	PDO	11/04/2019	Registered	
Multi/PDO/0005/01358	Multi-country	Istra	PDO	27/02/2019	Registered	
HR/PGI/0005/02179	Croatia	Lička janjetina	PGI	31/10/2018	Registered	
HR/PDO/0005/02187	Croatia	Slavonski Med	PDO	23/01/2018	Registered	
HR/PGI/0005/02180	Croatia	Međimursko meso 'z tiblice	PGI	30/11/2017	Registered	
HR/PGI/0005/01216	Croatia	Slavonski kulen / Slavonski kuljin	PGI	07/11/2017	Registered	
HR/PDO/0005/01132	Croatia	Varaždinsko zelje	PDO	19/10/2017	Registered	
HR/PDO/0005/01346	Croatia	Šoltansko maslinovo ulje	PDO	21/10/2016	Registered	
HR/PDO/0005/01347	Croatia	Paška janjetina	PDO	05/10/2016	Registered	
HR/PDO/0005/01351	Croatia	Korčulansko maslinovo ulje	PDO	05/10/2016	Registered	
HR/PDO/0005/01345	Croatia	Krčko maslinovo ulje	PDO	06/07/2016	Registered	
HR/PGI/0005/01234	Croatia	Zagorski puran	PGI	14/06/2016	Registered	
HR/PGI/0005/01224	Croatia	Poljički soparnik / Poljički zeljanik / Poljički uljenjak	PGI	05/04/2016	Registered	
HR/PGI/0005/01205	Croatia	Dalmatinski pršut	PGI	13/02/2016	Registered	
HR/PGI/0005/01212	Croatia	Driški pršut	PGI	08/12/2015	Registered	

10 rows view 1 - 16 from 23 rows 1 2

Top of the page

Baranjski kulen

HRVATSKI ZAŠTIĆENI PROIZVODI

EU ZAŠTITA

1. Krčki pršut
2. Ekstra djevičansko maslinovo ulje Cres
3. Neretvanska mandarina
4. Ogulinski kiseli kupus/Ogulinsko kiselo zelje
5. Baranjski kulen
6. Lički krumpir
7. Istarski pršut/Istrski pršut
8. Drniški pršut
9. Dalmatinski pršut
10. Poljički soparnik/ Poljički zeljanik/Poljički uljenjak
11. Zagorski puran
12. Krčko maslinovo ulje
13. Korčulansko maslinovo ulje
14. Paška janjetina
15. Šoltansko maslinovo ulje
16. Varaždinsko zelje
17. Slavonski kulen/Slavonski kulin
18. Istra
19. Međimursko meso 'z tiblice
20. Slavonski med
21. Lička janjetina
22. Paška sol
23. Zagorski mlinci

NACIONALNA ZAŠTITA

1. Bjelovarski kvargl ZOZP
2. Rudarska greblica ZOZP
3. Varaždinski klipič ZOZP
4. Paški sir ZOI
5. Malostonska kamenica ZOI
6. Slavonska kobasica ZOZP
7. Dalmatinska pečenica ZOZP
8. Dalmatinska panceta ZOZP
9. Brački varenik ZOZP
10. Zagorski bagremov med ZOI
11. Novigradska dagnja
12. Goranski medun
13. Meso crne slavonske svinje

U postupku zaštite još i:

1. Istarski med / Istrski med
2. Lumblija
3. Krčki sir
4. Vrbovečka pera
5. Istarski ovčji sir / Istrski ovčji sir
6. Varaždinsko bučino ulje
7. Lički škripavac
8. Zagorski štrukli / Zagorski štruklji
9. Bračko maslinovo ulje

Razmislite još jednom!

Hvala na pažnji!

Ministarstvo poljoprivrede

Ulica grada Vukovara 78

10 000 Zagreb

E-mail: patricija.hegedusic@mps.hr

